

Vlaams
Parlement

vergadering **C252**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Wonen, Armoedebeloid en Gelijke
Kansen

van 31 mei 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Liesbeth Homans, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het conformiteitsattest – 1982 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het moeilijk aanvaarden van holebiseksualiteit door medeburgers van niet-Belgische herkomst – 1937 (2017-2018)	7
VRAAG OM UITLEG van Michèle Hostekint aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de gevolgen van de gewijzigde eigendomsvoorwaarden met betrekking tot sociale koopwoningen – 1953 (2017-2018)	10
VRAAG OM UITLEG van Katrien Partyka aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de hervorming van het Fonds ter bestrijding van uithuiszettingen – 1973 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Michèle Hostekint aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de evaluatie en optimalisatie van de werking van het Huurgarantiefonds – 2007 (2017-2018)	12

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het conformiteitsattest – 1982 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, zoals we allemaal weten, is het conformiteitsattest een attest dat kan worden aangevraagd om de kwaliteit van een woning in kaart te brengen. Zo kan een eigenaar-verhuurder een conformiteitsattest aanvragen om aan te tonen dat de huurwoning die hij verhuurt, aan alle kwaliteitseisen voldoet. Anderzijds kan ook een huurder een attest kunnen aanvragen, bijvoorbeeld om aan te kaarten dat de woonkwaliteit van zijn huurwoning niet zou voldoen aan de basisvereisten inzake kwaliteit. Als uit het onderzoek blijkt dat de woonkwaliteit van de woning niet in orde is, dan zal de woning geen conformiteitsattest krijgen en kan dat aanleiding geven tot ofwel een ongeschiktheidsverklaring ofwel een onbewoonbaarheidsverklaring.

Er zijn twee heel specifieke gevallen waarin Vlaanderen een conformiteitsattest verplicht. Als een eigenaar-verhuurder in het systeem stapt van een sociaal verhuurkantoor (SVK), als hij bereid is zijn woning te verhuren via een SVK, dan wordt zo'n conformiteitsattest opgelegd. Er wordt ook een conformiteitsattest opgelegd bij het systeem van huursubsidie, als een huurder dus verhuist naar een kwaliteitsvollere woning.

Minister, uit uw antwoord op mijn schriftelijke vraag over conformiteitsattesten blijkt dat er in Vlaanderen toch een twintigtal steden en gemeenten zijn die hebben beslist om een eigen conformiteitsattest in te voeren en op te leggen voor hun stad of gemeente. U hebt in uw antwoord ook laten weten dat u en uw administratie jammer genoeg geen zicht hebben op het aantal steden of gemeenten die een eigen attest hebben ingevoerd. Er is bijvoorbeeld het groene label dat de stad Leuven uitreikt voor studentenkamers die een conformiteitsattest krijgen, en daarnaast ook in orde zijn op het vlak van brandveiligheid, binnenummering en ruimtelijke ordening.

Collega's, ik verwijs graag naar een project in Nederland, dat de naam Nul op de Meter heeft gekregen. Dat project is hier ook al diverse keren aan bod gekomen. Dat gaat over het verbeteren van de energiezuinigheid. Men heeft bij dat project in Nederland het volgende vastgesteld inzake investeren in een woning met het oog op energiekwaliteitsvereisten of energieprestatievereisten: het argument dat je je investering zult terugverdienen als je je dak isoleert of dubbelglas installeert, overtuigt de mensen onvoldoende om over te gaan tot renovatie. Als je diezelfde mensen echter benadert met het voorstel om ook werken te doen aan de keukens, of de badkamer te vernieuwen, of als je voorstelt de woning ook veiliger te maken door de elektrische installatie te vernieuwen, of gezonder te maken inzake het gevaar voor CO-vergiftiging, en je combineert dat met energiebesparende werken, dan zijn de mensen plots sneller te overtuigen om over te gaan tot renovatie. De combinatie van energie en woonkwaliteit overtuigt de mensen dus blijkbaar sneller van een renovatie.

Vanuit die vaststelling hebben wij er al diverse keren, zowel hier in de commissie Wonen als in de commissie Energie, voor gepleit om het Vlaamse woon- en energiebeleid beter op elkaar af te stemmen. Concreet hebben we al het voorstel gelanceerd om het aspect van de woonkwaliteit toe te voegen aan het nieuwe energieprestatiecertificaat EPC+, dat vanaf 1 januari 2019 van kracht zal worden. Op die manier zou het EPC+ een volledig beeld kunnen geven van de toestand van

de woning en ook van welke werken moeten worden uitgevoerd om zowel de energetische toestand van de woning als de woonkwaliteit op peil te brengen. Op dezelfde manier denken we dus dat het conformiteitsattest zou kunnen helpen om mensen ertoe aan te zetten over te gaan tot het renoveren van hun woning.

Het is een lange inleiding, ik besef het. Dit zijn mijn concrete vragen. Minister, hoe staat u ten aanzien van het idee om via de Vlaamse Wooncode te werken en zo op te leggen dat men voor huurwoningen vanaf een bepaalde leeftijd verplicht een conformiteitsattest moet aanvragen, om zo een beeld te krijgen van de woonkwaliteit in Vlaanderen? Ik verwijs naar huurwoningen, omdat de twintig reglementen die bestaan in steden en gemeenten, ook allemaal een toepassingsgebied hebben wat de huurwoningen betreft. Sommige steden en gemeenten werken met het afbakenen van bepaalde gebieden: ze gaan werken aan wijken en straten met oudere woningen. Er wordt dus een gedifferentieerd beleid gevoerd in die steden en gemeenten inzake het opleggen van een conformiteitsattest naarmate een verhuurde woning 30, 35, 40 jaar is. Ik verwijs naar de Wooncode, omdat daarin ook wordt gewerkt met die bepalingen inzake dakisolatie en dubbelglas. Daarom stel ik die vraag.

Verder verwijs ik naar de uitleg die ik heb gegeven over de synergieën tussen woon- en energiebeleid en het nieuwe EPC+ dat eraan komt.

Minister, ziet u ook mogelijkheden om vanuit het woonbeleid mensen ertoe aan te zetten hun woning te renoveren om zo de energiezuinigheid van het Vlaamse woonpatrimonium te verbeteren?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Dank u wel, voorzitter en talrijk opgekomen parlementsleden. Dat is een compliment voor degenen die aanwezig zijn. Dat mag af en toe eens.

De voorzitter: Dit compliment wordt hierbij in de annalen van het Vlaams Parlement genoteerd.

Minister Liesbeth Homans: Inderdaad.

Mevrouw Taeldeman, hoe sta ik ten opzichte van het idee om via de Vlaamse Wooncode op te leggen dat eigenaars van woningen vanaf een bepaalde leeftijd verplicht een conformiteitsattest moeten aanvragen om zo een beeld te krijgen van de woonkwaliteit in Vlaanderen? Het is mijn oordeel – ik ben ervan overtuigd dat u het met mij eens zult zijn, anders moet u mij zeker tegenspreken – dat het conformiteitsattest het instrument is om verhuurders te sensibiliseren over woningkwaliteit. Zo is het conformiteitsattest ook verplicht na renovatiewerken aan ongeschikt of onbewoonbaar verklaarde woningen en geldt elk proces verbaal van uitvoering van de Wooninspectie meteen als conformiteitsattest.

Verder werd er in het ontwerp van Vlaams Woninghuurdecreet, dat twee weken geleden definitief is goedgekeurd door de Vlaamse Regering, bepaald dat een verhuurder die bij aanvang van de huurovereenkomst over een conformiteitsattest van maximum drie maanden oud beschikt, kan genieten van een weerlegbaar vermoeden dat de woning aan de minimale kwaliteitsvereisten voldeed. Dat houdt absoluut een belangrijke bescherming in tegen de absolute nietigheid van de huurovereenkomst. Ik kan heel veel zeggen over het Huurdecreet op zich, maar ik neem aan dat wanneer het in deze commissie belandt, we dan wel een uitvoerige bespreking zullen voeren.

Ten slotte beschikken de gemeenten over de mogelijkheid om een eigen beleid te voeren rond het conformiteitsattest. Zo kunnen ze de geldigheidsduur van het

attest beperken. Ze kunnen het attest al dan niet gefaseerd verplicht stellen voor de huurwoningen op hun grondgebied, zowel voor zelfstandige woningen als voor kamers. Die kamers gelden dan vooral in studentensteden.

Ik heb begrepen dat het alleen over de huurwoningen gaat. We hebben natuurlijk ook andere woningen, zoals woningen waar eigenaars in wonen die niet worden verhuurd. Ik ben er absoluut van overtuigd en ik ben het eens met uw pleidooi: hoe meer conformiteitsonderzoeken er kunnen plaatsvinden en hoe meer conformiteitsattesten er kunnen worden uitgereikt, hoe beter dat is. Een aantal gemeenten stellen het conformiteitsattest al gradueel verplicht, afhankelijk van de leeftijd van de woning. Vanuit Vlaanderen hebben we dat mogelijk gemaakt en faciliteren we die gemeenten om van het instrument gebruik te kunnen maken.

Een algemene verplichting is op dit moment niet onmiddellijk aan de orde. Dat heeft verschillende oorzaken, onder andere de capaciteit aan controleurs. Twee weken geleden heb ik in deze commissie gezegd dat ik absoluut stappen onderneem om de capaciteit aan controleurs op te trekken. Dat is absoluut noodzakelijk, maar we moeten dat wel doen. Als we zouden zeggen: het is sowieso verplicht – ik ben absoluut geen tegenstander om dat te doen – dan vind ik ook dat je dat moet kunnen handhaven. Dat wil zeggen dat je voldoende controleurs moet hebben om er een zicht op te kunnen hebben of de wetgeving wel of niet wordt nageleefd.

Verder is het ook de bedoeling om door middel van de Woningpas steeds meer informatie over woningen te bundelen. Ook dat is een vrij intensief proces dat de nodige tijd zal vergen voor het ten volle voor woningkwaliteit kan worden gehanteerd. De Woningpas is een samenwerking tussen mezelf, minister Schauvliege en minister Tommelein. Op dit moment kunnen we het effect op de woningmarkt nog niet inschatten om het conformiteitsattest verplicht te stellen.

Zie ik mogelijkheden om vanuit mijn bevoegdheid mensen ertoe aan te zetten hun woning te renoveren om zo de energiezuinigheid van het Vlaamse woningpark te verbeteren? U hebt zelf verwezen naar het EPC+-model. In mijn antwoord op uw eerste vraag heb ik gerefereerd aan de Woningpas. Ik dacht dat het de bedoeling was dat EPC+ zou worden geïntegreerd in die Woningpas, maar ik kan me vergissen. In ieder geval is het wel min of meer hetzelfde verhaal.

Ik wil wel benadrukken dat de woningkwaliteitsbewaking natuurlijk wel haar eigen finaliteit heeft. Dat houdt in dat het grondrecht op menswaardig wonen moet worden gegarandeerd. Wil dat zeggen dat ik een tegenstander ben van zoveel mogelijk samenspraak tussen de beleidsdomeinen Energie en Wonen? Neen, absoluut niet, maar woningkwaliteit heeft natuurlijk wel een andere finaliteit. Dat is duidelijk en dat staat ook heel duidelijk in de Wooncode.

Er zijn dan ook zwaarwichtige rechtsgevolgen verbonden aan het niet naleven van de minimale veiligheids-, gezondheids- en woningkwaliteitsvereisten. In het licht daarvan moet er absoluut over worden gewaakt dat de woningkwaliteitsinstrumenten niet zomaar worden ingezet voor andere doelstellingen. Dat sluit niet uit wat u vraagt, maar in de commissie Wonen moeten we toch de nadruk leggen op de woningkwaliteit. Die kan uiteraard wel worden gecombineerd met allerlei energetische verbeteringen, maar woningkwaliteit blijft toch ook primeren.

Uiteraard moet er wel een goede afstemming zijn. Het is ook duidelijk dat beleidsveldoverschrijdende initiatieven de realisatie van verschillende beleidsdoelstellingen kan versterken en zelfs versnellen. Daarbij kan het transitieproject Slim Wonen en Leven een belangrijke rol spelen in het verhogen van de kwaliteit en energiezuinigheid van de Vlaamse woningen. Dat behoort tot een van de vier pijlers van die transitieprioriteit.

De betrokken domeinen, beleidsvelden, stakeholders en experts zetten samen hun schouders onder dit toch wel zeer ingewikkelde transitieproces. Het is dus ook voor het raakvlak Wonen en Energie een zeer aangewezen samenwerkingsmodel.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Tot vandaag wordt er gewerkt met die gedifferentieerde aanpak in verschillende steden en gemeenten. Ik begrijp dat er op die manier wordt gewerkt aangezien we al jaren een beleid voeren waarbij we de lokale besturen als regisseur beschouwen van het lokale woonbeleid.

Ik heb er alle begrip voor dat het het lokale bestuur zelf is dat prioriteiten vastlegt als het over wonen gaat en dat nagaat waar het aangewezen zou zijn om te werken met een conformiteitsattest bij het in huur nemen van woningen van een bepaalde leeftijd.

Minister, ik hoor ook in uw antwoord dat u zelf aangeeft dat u er in se geen tegenstander van bent om de piste te bewandelen via de Wooncode, maar als we voor die piste gaan, moet worden ingezet op bijkomende controleurs. Als het in de Wooncode wordt opgenomen, dan komt het er inderdaad op aan om in te zetten op de handhaving, wat betekent dat er meer controleurs mogelijk zullen zijn.

Minister, u zegt ook dat, als we de piste van de Wooncode bewandelen, u wilt weten wat het effect zou zijn op de woningmarkt. Denkt u eraan om dat in kaart te brengen? Zijn er al plannen om dat in een studieopdracht te gieten?

Ik heb nog een bemerking over het Energieprestatiecertificaat+ (EPC+) en de woningpas. De woningpas is een mooi project dat is opgestart tussen minister Tommelein, minister Schauvliege en uzelf. Er gaat in drie fases worden gewerkt: eerst de lightwoningpas, dan de medium en dan de volledige pas. Er wordt ook een tijdslijn voor uitgestippeld. Wat wij een beetje zien als een tekortkoming, is dat in de plannen van de woning pas een checklist komt rond woningkwaliteit, maar die checklist zou moeten worden ingevuld door de particulier zelf en niet door een deskundige. Wij willen ervoor pleiten om die checklist die al is opge maakt, ineens op te nemen in het EPC+. Het EPC+ zou toch een heel belangrijk en slagkrachtig instrument moeten worden. Vanaf het moment dat een woning wordt verkocht of opnieuw wordt verhuurd, wordt zo'n EPC+ verplicht. Vandaar ons idee om in één beweging ook de woonkwaliteit mee te nemen.

Ik heb nog een laatste vraag. Ik denk dat we deze week allemaal de mail van Steunpunt Wonen hebben gekregen, dat altijd heel interessante studieopdrachten uitvoert. Deze week heb ik gelezen dat zij een studieopdracht gaan uitvoeren rond 'het opstellen van risicoprofielen ter prioritering van de conformiteitsonderzoeken in het kader van de aanvraag van een huursubsidie en bij de eerste inhuurname van een woning, aangeboden door een sociaal verhuurkantoor.' Minister, is dat een opdracht die u hebt gegeven om na te gaan of er prioriteiten kunnen worden gelegd? Hoe moet ik dat zien?

Lorin Parys (N-VA): Minister, in sommige gemeenten, zoals Boom, is er een gefaseerde invoering van het conformiteitsattest. Werkt dat? Hebt u er een zicht op? Hebt u daar al een evaluatie van?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Parys, we hebben nog geen studie besteld en er is ook nog geen evaluatie, maar we zullen er werk van maken om een tussentijdse evaluatie te kunnen geven.

Collega's, de minimale energievereiste zit al vervat in de Wooncode, wat u allemaal weet. Ik heb het dan zeer duidelijk over de dubbele beglazing en de verplichte dakisolatie. Ik vind het terecht dat de vraag in de commissie Wonen wordt gesteld, omdat er wel degelijk een overlap is tussen allerlei zaken. Woningkwaliteit is toch wel heel belangrijk voor een minister die bevoegd is voor het wonen, wat niet wegneemt dat energiezuinigheid en de energieprestatie van een woning natuurlijk ook belangrijk zijn.

Het Steunpunt Wonen heeft momenteel een studieopdracht gekregen om de totale kost van de renovatie van het Vlaamse woonpatrimonium in kaart te brengen.

Wat de woningpas betreft, ben ik het wel eens met wat u zegt, namelijk dat het in drie fases gebeurt, maar de woningcontroleurs zijn natuurlijk geen energiespecialisten. Ze letten vooral op de woningkwaliteit.

De andere studie van het Steunpunt Wonen waaraan u refereert in uw vraag, is niet diegene die ik daarnet heb vernoemd, maar is een die er gekomen is op vraag van de administratie en met mijn akkoord om ze te laten uitvoeren.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, ik vond de bijkomende vraag ook interessant. Het is misschien onderwerp voor een schriftelijke vraag om eens te polsen bij die twintig steden en gemeenten die met een eigen conformiteitsattest werken dat verplicht wordt bij huurwoningen van een bepaalde leeftijd, welk effect dat heeft teweeggebracht.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het moeilijk aanvaarden van holebiseksualiteit door medeburgers van niet-Belgische herkomst – 1937 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, het voordeel van degelijk onderzoek is dat het soms tegensprekt wat we denken te weten, maar soms ook bevestigt wat we denken te weten of wat we uit ander partieel onderzoek weten. Ik vrees dat dit onderzoek er zo eentje is: voor personen met een niet-Belgische achtergrond is het vaak veel moeilijker om seksuele diversiteit te aanvaarden. Dit bleek uit het onderzoek dat een paar weken geleden werd gepubliceerd.

Het was een heel ruim onderzoek, maar ik focus mij op het thema holebiseksualiteit. Aan nieuwe Vlamingen van Marokkaanse, Turkse, Poolse, Roemeense en Congolese origine werd gevraagd hoe zij staan tegenover het huwen van personen van hetzelfde geslacht, tegenover het idee dat ze gewoon het leven kunnen leiden zoals ze dat graag zouden doen en het hebben van een partner bij een van hun kinderen. Die resultaten waren ronduit teleurstellend.

Minister, welke conclusies trekt u voor uw beleidsdomein Gelijke Kansen uit deze studie? Mogen we nieuwe initiatieven verwachten? Minister, ik weet dat u, ook toen u nog schepen in Antwerpen was, er aandacht voor hebt gehad, maar mogen we nieuwe initiatieven verwachten die de houding van nieuwe Vlamingen tegenover holebiseksualiteit kan verbeteren?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega De Bruyn, ik dank u om die vraag te stellen omdat het toch een van de conclusies was die in het oog sprong. Het rapport is 300 pagina's dik. Het is een onderzoek geweest dat een eerste analyse brengt van een aantal cijfers, maar heel wat cijfers en data moeten nog verder en diepgaander worden geanalyseerd.

Het is een grote en representatieve bevraging geweest met ongeveer 4500 respondenten uit de Belgische herkomstgroep en de vijf grootste herkomstgroepen met een grote herkomstkloof, met name personen van Marokkaanse, Turkse, Poolse, Roemeense en Congolese herkomst. We zien hierbij – ik beperk me tot uw vraag want in de commissie Binnenlandse Zaken krijg ik daar andere vragen over – een beduidend lagere aanvaarding van halebiseksualiteit bij de bevraagde buitenlandse herkomstgroepen in vergelijking met de Belgische herkomstgroep. Dit geldt sterker voor de bevraagde herkomstgroepen van buiten de Europese Unie, zijnde de mensen van Turkse, Marokkaanse of Congolese herkomst, dan voor de bevraagde herkomstgroepen van binnen de EU, zijnde Roemenen of Polen.

Ik ga even in op de cijfers uit de survey, ze staan op pagina 266. De vraag is: "Ik zou het oké vinden als mijn kind een partner heeft van hetzelfde geslacht." 11 procent van de mensen van Belgische herkomst is het daar niet mee eens en 89 procent vindt het wel kunnen, 75 procent van de mensen van Marokkaanse herkomst is het daar niet mee eens, 81 procent van de mensen van Turkse herkomst is het daar niet mee eens en 75 procent van de mensen van Congolese afkomst is het er niet mee eens.

De resultaten van dit onderzoek spreken voor zich en zijn bezwaarlijk positief te noemen. We stellen vast dat er bij bepaalde gemeenschappen vandaag nog meer drempels zijn op het vlak van seksuele diversiteit dan bij andere gemeenschappen. Enkele dagen geleden heeft een homokoppel uit Brussel ook nog aangekondigd te verhuizen omdat er kinderen aan gaybashing deden en de moeder van die kinderen hen aanmoedigde om nog verder te doen. Ze waren het nu echt wel heel beu – ik wou eigenlijk een ander woord gebruiken, maar in het parlement past dit niet. Ik wil maar zeggen dat het niet nieuw is en dat we er bijna iedere dag mee worden geconfronteerd. Ik leef niet in die wereld maar ik denk dat de mensen die een halebiseksualiteit beleven, nog veel meer pijnlijke ervaringen hebben.

Met welke initiatieven kan de houding van nieuwe Vlamingen ten opzichte van halebiseksualiteit verbeterd worden? Ik wil vooraf nog eens benadrukken dat deze survey een startpunt is. Mark Elchardus zat mee in het panel toen de survey werd voorgesteld en heeft dit ook benadrukt. Hij heeft trouwens heel positief gereageerd op deze survey. Hij heeft gezegd dat het de eerste keer is dat zo'n onderzoek in Vlaanderen is gebeurd. Het is nog iets heel anders dan de migratie- en integratiemonitor. Het onderzoek is ook zeer representatief, gelet op het aantal respondenten en de groepen die zijn uitgekozen.

Ik zal nu met mijn administratie nagaan welke cijfers en data diepgaander onderzoek vergen. Een onderzoek naar de drempels bij specifieke gemeenschappen omtrent holebi-aanvaarding is een van de mogelijkheden in mijn ogen, en ook wel een dat moet worden gedaan. Het is de bedoeling om de survey nu om de vier tot vijf jaar te herhalen. Op die manier kunnen evoluties worden vastgesteld en kan het beleid hier op worden afgestemd. Het heeft totaal geen zin om die survey een keer te laten uitvoeren en er vervolgens niets meer mee te doen.

Mijn gelijkekansenbeleid is gericht naar alle Vlamingen, dat weet u. Maar als we vaststellen dat bij bepaalde groepen de aanvaarding van holebi's nog moeilijk ligt, dan moeten we daar extra en gericht aandacht aan besteden, in het bijzonder voor de holebi's van buitenlandse herkomst. Collega De Bruyn heeft er al

naar verwezen, maar toen ik schepen was in Antwerpen heb ik dat al gedaan via cavarria. Ik heb toen gemerkt dat het heel moeilijk was om er via de zelforganisaties iets aan te doen. Zo heb ik in april 2018 een projectoproep gelanceerd om projecten te ondersteunen die inzetten op het werken aan gendergelijkheid en aanvaarding van seksuele diversiteit bij bepaalde gemeenschappen waar dit soms nog niet zo vanzelfsprekend is. Ik denk hierbij dan aan zelforganisaties binnen allochtone gemeenschappen die mee dit thema bespreekbaar willen maken. De projectoproep loopt tot 11 juni en er is 400.000 euro voor vrijgemaakt.

Vrijdag twee weken geleden stond die projectoproep op pagina 1 in Het Nieuwsblad. Ik vond dat goed. Ik had gezegd: waarom doen we dat als Vlaamse overheid niet zelf? Ik denk dat het niet goed zou zijn dat we vanuit de Vlaamse overheid of administratie aan mensen of organisaties die zich bezighouden met mensen van vreemde herkomst, zouden zeggen hoe ze het moeten doen. Ik denk dat het beter is dat men vanuit de gemeenschappen met zelforganisaties gaat werken.

Ik vond het artikel dus goed voor de projectoproep omdat de mensen dan ook weten dat ze er kunnen aan werken. Ik ben er ook van overtuigd dat er zelforganisaties zijn die er effectief aan willen meewerken, maar ik durf hier ook wel te stellen in de bijna beslotenheid van deze commissie – veel volk is er toch niet, maar de camera's zijn er wel – dat het echt nog wel een taboeonderwerp is. We moeten dat taboe durven te doorbreken en we doen dat met een projectoproep. Zal dat alle problemen oplossen? Neen, maar je moet natuurlijk wel ergens beginnen. Wij veroordelen het ook in dit Vlaams Parlement, kamerbreed, telkens als er geweld wordt gepleegd op holebi's. Maar toen ik het artikel in Het Nieuwsblad las en de uitleg werd gegeven over de projectoproep, was ik echt wel verbaasd – en dat is nog te eufemistisch – of absoluut niet tevreden met de verklaringen en de reactie van de zelforganisatie Merhaba. Als je de website van die bewuste organisatie opent, zeggen ze zelf dat ze een organisatie zijn voor holebi's of mensen van een vreemde herkomst met een andere seksuele geaardheid, een organisatie waar wij ons expliciet en uitdrukkelijk toe richten om zich in te schrijven op de oproep. Als men een goed project indient, kan men een deel van de koek van 400.000 euro krijgen. Er moeten natuurlijk ook resultaten aan verbonden zijn.

De reactie van die zelforganisatie was dat ze veel belangrijker problemen hadden aan te pakken, namelijk racisme. Ja, ik wil wel, collega's, en ik wil hier niet het debat over racisme voeren want we weten allemaal dat er in Vlaanderen racisme bestaat, we weten allemaal dat er in Vlaanderen discriminatie bestaat, we weten allemaal dat er aan gewerkt wordt. Als er dan een heel specifieke projectoproep wordt gelanceerd om holebiseksualiteit te laten aanvaarden en het gaybashen te veroordelen binnen de allochtone gemeenschap, dan moet je niet beginnen over racisme want dat wil zeggen dat je je eigen bestaansrecht – en ik ben nu misschien heel hard voor die organisatie – in twijfel trekt. Ik zal afwachten. De oproep loopt nog tot 11 juni en ik zal afwachten welke projecten er zullen worden ingediend. Ik kan u wel zeggen dat als het projecten zijn die eenzijdig gericht zijn op het aanpakken van racisme en discriminatie, ze niet in aanmerking komen. Natuurlijk kan het een beetje gekoppeld zijn, maar de focus ligt op het bespreekbaar maken van holebiseksualiteit binnen de allochtone gemeenschap.

Het is ook niet de eerste keer dat ik extra investeer in deze problematiek. Zo stond de Antwerp Pride in 2016 reeds in het teken van homoseksuele vluchtelingen, wat natuurlijk ook te maken heeft met het aanvaardbaar maken van homoseksualiteit binnen de allochtone gemeenschap, als ik even kort door de bocht mag gaan. Ze hebben dat kunnen doen met de subsidies die ik gegeven heb.

Belangrijk om hierbij ook te vermelden zijn de inburgeringstrajecten waarin we in de cursus maatschappelijke oriëntatie (MO) sterk de klemtoon leggen op waarden en normen, waarin respect voor en aanvaarding van seksuele diversiteit en geaardheid

een zeer belangrijk thema is en waar de laatste tijd steeds meer aandacht naartoe gaat, door de problematieken en de jammerlijke getuigenissen die we toch nog bijna iedere dag horen.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Ik ben het met u eens dat het belang van deze studie niet kan worden onderschat, maar dat de grote meerwaarde zit in het herhalen zodat we kunnen nagaan of er een evolutie is en welke aanpak heeft gewerkt en kan worden voortgezet.

Voorzitter – en ik kijk dan naar u –, ik denk dat wij in deze commissie weten hoe moeilijk het gesprek over homoseksualiteit met bepaalde geloofsgemeenschappen is. Anderhalf jaar geleden hebben wij op uw initiatief, naar aanleiding van een heel ongelukkige uitspraak, op een heel discrete en heel verstandige manier geprobeerd het gesprek aan te gaan. Er waren goede gesprekken, maar we hebben ook vastgesteld hoe moeilijk en moeizaam het is.

Daarom denk ik dat de projectoproep, waar, laten we eerlijk zijn, een budget van 400.000 euro tegenover staat, een zinvol initiatief is. Laten we hopen dat er tegen 11 juni dan ook sterke projecten worden ingediend. Ik heb de moeite gedaan om de projectoproep te lezen, en ik denk dat die ruim genoeg is om tot resultaat te kunnen leiden, dat die zeker niet kan worden beticht van een al te enge, exclusieve focus op wat dan ook. Ik denk dat dat een verstandige, brede projectoproep is, die erop is gericht om holebiseksualiteit bespreekbaar te maken binnen die gemeenschappen waarover we nog maar eens het bewijs hebben gezien dat het er bijzonder moeilijk is.

Minister, u hebt ook terecht verwezen naar een aantal incidenten. We kunnen aan dat lijstje van incidenten niet oneindig veel, maar helaas toch veel te veel toevoegen.

Ik heb niet meteen bijkomende vragen. Ik denk dat het verstandig is om even te wachten tot het resultaat van de projectoproep bekend is, en dan zullen we op tijd en stond wel vernemen welke projecten zijn ingediend, en dan zal ik een van de eersten zijn om de opvolging daarvan mee in het oog te houden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Michèle Hostekint aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de gevolgen van de gewijzigde eigendomsvoorwaarden met betrekking tot sociale koopwoningen – 1953 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Michèle Hostekint (sp.a): Voorzitter, minister, ik heb u hier eerder een vraag gesteld, in februari, over de gewijzigde eigendomsvoorwaarden in het kaderbesluit Sociale Huur en de gevolgen voor de zittende sociale huurder. U herinnert zich de discussie. Vroeger mocht men niet voor 100 procent eigenaar zijn van een woning om in aanmerking te kunnen komen voor een sociale woning. Door de nieuwe eigendomsvoorwaarden is dat gewijzigd en mag men ook niet voor een bepaald percentage, hoe klein ook, nog eigenaar zijn van een woning. Dat zorgde voor heel wat paniek. U zult zich de krantenartikels herinneren. Kranten kopten dat drieduizend zittende huurders met uithuiszetting werden bedreigd. Minister, ik schets gewoon de feiten.

Eigenlijk gaat mijn vraag niet over de sociale huurwoningen, maar over de sociale koopwoningen. Bij sociale koop is er eigenlijk niet in overgangsmatregelen voorzien. Bij sociale huurwoningen is er de overgangsbepaling dat men een jaar de tijd heeft om uit onverdeeldheid te treden of is er voorzien in een billijkheids-onderzoek door de sociale huisvestingsmaatschappij. Uit het antwoord op de vraag die ik hier heb gesteld, bleek dat er sprake is van een termijn die eigenlijk telkenmale met een jaar kan worden verlengd, indien er bijvoorbeeld moeilijkheden zouden zijn, indien er een moeilijke gerechtelijke procedure zou zijn, zodat het niet zo gemakkelijk is om uit die onverdeeldheid te treden.

Voor sociale koop is ter zake dus in niets voorzien. Er zijn vandaag situaties waarbij mensen bijvoorbeeld al heel lang zijn ingeschreven voor een sociale koopwoning, maar die woning nog niet werd toegewezen. Voor een koopwoning is het zo dat je bij wijze van uitzondering wel over een eigendom uit een erfenis mag beschikken bij de inschrijving, maar dat je bij de toewijzing niet meer over eigendom mag beschikken, zelfs niet voor een honderdste.

Dat betekent dat er vandaag tussen die sociale huur en die sociale koop dus eigenlijk een ongelijke situatie is: voor sociale huur beschikt men wel over een overgangsmatregel van een jaar, een termijn die telkenmale met een jaar verlengbaar is, en vandaag is dat bij sociale koop niet het geval. Dat zorgt vandaag bij een aantal mensen opnieuw voor onrust.

Minister, vandaar mijn vragen. Welke initiatieven denkt u te zullen nemen om die onzekere situaties met betrekking tot de nieuwe eigendomsvoorwaarden bij sociale koopwoningen weg te nemen? Zult u die overgangsmatregel waarbij men een jaar de tijd heeft om uit onverdeeldheid te treden, ook doortrekken naar de toewijzing van een sociale koopwoning?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Hostekint, ik kan zeer kort zijn, maar ik zal u hopelijk ook geruststellen en zelfs verblijden.

Analoog aan wat we hebben gedaan met de sociale huurwoningen – u hebt er zelf aan gerefereerd – is er momenteel ook al een regeling uitgewerkt voor de problematiek die u aankaart wat de sociale koopwoningen betreft. Ik heb dat gedaan binnen een bestaand en lopend dossier, zodat het sneller zou kunnen gaan, namelijk het eengemaakt leningenbesluit, dat nog voor het zomerreces zal worden goedgekeurd. Dan is de problematiek die u hier aanhaalt, dus ook van de baan. Het is dezelfde regeling als voor de sociale huurwoningen.

De voorzitter: Even checken of dat daadwerkelijk tot verblijding heeft geleid.

Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Michèle Hostekint (sp.a): Zeer zeker. Minister, u weet dat, als ik hier suggesties aanbreng en u er dan ook nog positief op antwoordt, ik daar zeer blij van word. Ik denk dat dit voor heel veel mensen een geruststelling zal zijn. U hebt me wel degelijk verblijd met dit heuglijke nieuws.

Lorin Parys (N-VA): Ter afsluiting zullen we straks allemaal Kumbaya zingen.

Minister, als de onverdeeldheid langer duurt dan die periode, kan men die periode dan ook verlengen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Bij sociale huur is het de huisvestingsmaatschappij zelf die een billijkheidsonderzoek doet en zal beoordelen of dat al dan niet kan worden verlengd. Bij sociale koop zal dat net hetzelfde zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Partyka aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de hervorming van het Fonds ter bestrijding van uithuiszettingen – 1973 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Michèle Hostekint aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de evaluatie en optimalisatie van de werking van het Huurgarantiefonds – 2007 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Voorzitter, we hebben het al heel lang over de hervorming van het Fonds ter bestrijding van uithuiszettingen. Sinds het begin van de legislatuur, in 2014, hebt u ook al de minister daar uitgebreid over onderzocht. Er is een hervorming, een evaluatie aangekondigd. Later is dat dan gekoppeld aan het globaal plan tegen dak- en thuisloosheid.

We zijn het er allemaal over eens dat er een groot probleem is. Uiteraard zijn de problemen op de woonmarkt er niet kleiner op geworden, met hoge prijzen in het lage segment voor de kleine wooneenheden. De wooncrisis heeft meest een pervers effect op mensen in armoede. We hebben vandaag nog de analyse kunnen lezen op Sociaal.Net. De problematiek wordt dus groter, maar de aanpak ervan blijft een beetje haperen. We weten nu al enkele jaren dat het fonds, ondanks alle goede bedoelingen om uithuiszettingen te vermijden, absoluut niet werkt. Ondertussen zien we nieuwe initiatieven, zoals recent in de stad Kortrijk, waar men zelf een alternatief huurgarantiefonds invoert, vanaf 1 juni. Daarmee wil men korter op de bal spelen. Het is uiteraard goed dat Kortrijk een initiatief neemt, maar tegelijkertijd is dat toch ook een signaal dat de Vlaamse aanpak niet werkt. Het is toch wel het zoveelste signaal dat we die aangekondigde hervorming dringend moeten doorvoeren.

Minister, hoe staat u tegenover het initiatief uit Kortrijk, waarbij het lokaal OCMW een cruciale rol speelt? Wanneer mogen we een concreet voorstel verwachten tot hervorming van het Vlaamse Huurgarantiefonds?

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Michèle Hostekint (sp.a): Voorzitter, ik kan me daarbij aansluiten. We zijn in deze commissie ondertussen al vier jaar aan het spreken over die optimalisering van het Huurgarantiefonds, over het feit dat er daar een aantal zaken zijn die vandaag niet werken.

We weten dat we dat moeten aanpakken. Er zijn al een aantal evaluaties geweest, voor het eerst al in 2015, zoals collega Partyka aanhaalde. Een nieuwe regeling is er vandaag nog altijd niet, terwijl, zoals ook mijn collega het zei, de wooncrisis hevig toeslaat. Ze heeft verwezen naar het artikel van Sociaal.Net. We kennen de cijfers van uithuiszettingen. We weten dat vandaag jaarlijks 13.000

gezinnen met uithuiszetting worden bedreigd. Dat betekent niet dat ze uit hun huis worden gezet. U zult in mijn schriftelijke vraag iets cursief hebben zien staan dat eigenlijk nog moest worden verwijderd. Er staat dat ze uit hun huis worden gezet, maar het gaat natuurlijk over de dreiging met uithuiszetting. Dat zijn er dus ongelooflijk veel. We weten dat de maatschappelijke kostprijs en de trauma's die uithuiszetting met zich meebrengt ongelooflijk groot zijn. Er wordt gevreesd dat dat aantal eigenlijk steeds verder zal stijgen.

De problematiek van de uithuiszetting en van die problemen die mensen hebben met de betaling van hun huur, is natuurlijk niet nieuw. Het is net daarom dat in de vorige legislatuur het Fonds ter bestrijding van uithuiszettingen werd opgericht. Dat had net de bedoeling om die woonzekerheid bij huurders te vergroten, maar tegelijk ook de betalingszekerheid bij verhuurders te doen stijgen, zodat men het verhuren op de private huurmarkt als aantrekkelijker zou gaan beschouwen.

We weten dat dit een cruciaal instrument is. Ik denk dat niemand daaraan twijfelt. Zowel bij huurders als bij verhuurders, en bij alle organisaties van het middenveld, wordt gesteld dat zo'n fonds ter preventie van uithuiszetting eigenlijk een heel cruciaal element is om die woonzekerheid daar te garanderen. We weten dat er problemen zijn. We weten ook waar ze zich situeren in dat Huurgarantiefonds. We zeggen al heel lang dat we dat zullen optimaliseren, dat we dat zullen aanpassen. Dat is tot op vandaag nog altijd niet gebeurd. Collega Partyka heeft verwezen naar het voorbeeld van Kortrijk. Kortrijk start morgen met een eigen huurgarantiefonds, wat uiteraard een zeer goed initiatief is, maar ik denk dat we niet kunnen verwachten dat elke stad, elke gemeente de daadkracht en de slagkracht aan de dag kan leggen om zo'n eigen initiatief uit de grond te stampen. Ik denk ook niet dat dat de bedoeling is. Ik denk dat een zekere uniformiteit ter zake gewenst is en dat het onze plicht is om dat op Vlaams niveau te regelen.

Minister, hoe waardeert u het initiatief van Kortrijk om een eigen huurgarantiefonds op te zetten, dat veel sneller op de bal kan spelen dan het Vlaamse fonds dat vandaag kan doen? Welke conclusies hebt u getrokken uit de evaluaties die zijn gemaakt inzake het Huurgarantiefonds? Wanneer kunnen we eindelijk die optimalisering verwachten? Welke maatregelen zult u nemen, ook gezien het feit dat u bevoegd bent voor de armoedebestrijding, om verder in een aanpak te voorzien om het aantal uithuiszettingen en de betaalbaarheidsproblemen op de woningmarkt aan te pakken?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Wat de vragen over het initiatief uit Kortrijk betreft, ik ben het absoluut eens met de vraagsteller, maar ook met iedereen hier aanwezig, neem ik aan, dat een uithuiszetting natuurlijk een zeer ingrijpende gebeurtenis is voor de betrokken huurders, en tegelijkertijd nefast is voor de verhuurder. Ik denk dat het mevrouw Hostekint is geweest die zelf heeft gezegd dat er natuurlijk wel een verschil is tussen een daadwerkelijke uithuiszetting en een dreiging. We hebben geen cijfers over hoeveel mensen daadwerkelijk uit hun huis worden gezet, maar wel over het aantal keren dat daarmee werd gedreigd. We weten natuurlijk ook dat er heel veel partners zijn op het veld, lokaal en dergelijke meer, zoals de centra algemeen welzijnswerk (CAW's), de OCMW's, Samenlevingsopbouw en noem maar op, die er ook daadwerkelijk voor zorgen dat de mensen niet uit hun huis worden gezet, hoewel ze daar eventueel al wel mee zijn bedreigd. Die zijn dan wel opgenomen in de statistieken, maar gelukkig moeten die dan toch niet uit hun huis.

Ik wil nog eens herhalen wat ik al diverse keren heb gezegd: als er dan toch wordt overgegaan tot een daadwerkelijke uithuiszetting, dan is dat natuurlijk dramatisch. Elke uithuiszetting is er eentje te veel en we moeten de nodige aandacht besteden

aan elk initiatief om dat te kunnen terugdringen. Het agentschap Wonen-Vlaanderen heeft de stad Kortrijk, of het OCMW van Kortrijk – want met de stad hebben we wel iets betere contacten dan met het OCMW – gecontacteerd om een beter zicht te kunnen krijgen op de concrete werking, maar er is ons heel weinig informatie bezorgd omtrent de modaliteiten van het lokale initiatief opdat we daarvan hier in deze commissie een appreciatie zouden kunnen geven. Ik kan u wel meegeven dat ik via de stad Kortrijk heb vernomen dat het OCMW van Kortrijk het bedrag zou voorschieten en dan met de huurder een afbetalingsplan zou afspreken.

Of dat nu het juiste effect zal hebben, dat weet ik ook niet, maar ik weet dus ook niet of dat daadwerkelijk zo is. Ik hoor het ook maar via via, zij het van betrouwbare mensen die zetelen in het stadsbestuur van Kortrijk. U weet hoe het systeem nu werkt. Nu komt het Huurgarantiefonds pas tussenbeide als er niet wordt afgelost volgens het afbetalingsplan dat is opgelegd door de vrederechter. Wat zou men naar verluidt in Kortrijk doen? Het OCMW zou eigenlijk gewoon het geld voorschieten en dan een afbetalingsplan afspreken met de persoon die nog schulden heeft. We zullen dus wel zien hoe dat dan in de praktijk zal werken, en of het al zal werken. Dat weet ik dus niet. Ik ben in ieder geval wel van mening dat in de herwerking van het Huurgarantiefonds een belangrijke rol moet zijn weggelegd voor de OCMW's. Dat zijn we ook al aan het doen. Ik overleg al regelmatig met collega Vandeuren en het departement Welzijn. Collega Vandeuren heeft immers onontbeerlijke actoren onder zijn bevoegdheid om dit plan ook te kunnen doen slagen, zoals de CAW's, Samenlevingsopbouw, de OCMW's en dergelijke meer.

Als we vroeger tussenbeide willen komen, is er volgens mij immers een multidisciplinaire begeleiding noodzakelijk om een uithuiszetting te kunnen voorkomen. Dat kunnen we niet alleen doen met een Huurgarantiefonds. Dit is een van de problemen waarom het Huurgarantiefonds momenteel niet zo goed werkt. Nu, ik heb dat niet opgericht, dat is voor mijn tijd als minister opgericht, maar ik was er toen ook een heel groot voorstander van. Het heeft echter eigenlijk nooit gewerkt. Wat dit betreft, moeten we dus echt rekenen op de volle steun van het departement Welzijn en collega Vandeuren, en ik kan daarop rekenen.

Welke conclusies heb ik getrokken uit de evaluatie van het Huurgarantiefonds? Ik heb u al gezegd dat het fonds voor januari is ontwikkeld, en op 1 januari 2014 van start is gegaan. Het fonds komt pas in een laat stadium van de gerechtelijke procedure tussenbeide, zoals ik daarnet al heb uitgelegd. In de meeste gevallen is er sprake van verstekvonnissen, waarbij de huurder niet komt opdagen tijdens de zitting. Een vroegere interventie van het fonds is dus absoluut vereist. Een lokaal meldpunt voor de melding van huurachterstand, bijvoorbeeld ingebed in een sociaal huis of een woonwinkel, is een van de beste pistes die momenteel worden onderzocht. Van daaruit kan ook een passende begeleiding worden opgestart.

Het installeren van een lokaal meldpunt is een van de acties uit het globaal plan dak- en thuisloosheid. Dat is een actie die wordt opgenomen door de collega bevoegd voor het welzijnsbeleid, collega Vandeuren. Om tot een duurzame oplossing te komen, moeten we een beroep doen op de preventieve woonbegeleiding van OCMW's en CAW's. Ik heb dat daarnet ook al gezegd, maar blijf het wel herhalen, want het is echt wel noodzakelijk en essentieel. Uithuiszetting is immers zelden uitsluitend een woonprobleem. Een beleidsveldoverschrijdende aanpak dringt zich dus op. Waarom iemand wordt bedreigd met een uithuiszetting, heeft dikwijls met heel veel andere zaken te maken dan enkel met een woonprobleem. Er zijn financiële problemen, eventuele verslavingsproblematieken, eventuele gezondheidsproblemen en noem maar op. Dat is dus heel breed. Er is het opnemen van de optimalisatie van het Huurgarantiefonds in het globaal plan dak- en thuisloosheid dat minister Vandeuren trekt en waaraan ik natuurlijk ook mijn volledige medewerking heb verleend en verleen. Onze kabinetten en administraties werken op dat vlak, en niet alleen op dat vlak, zeer goed samen.

Wanneer mag men een concreet voorstel verwachten inzake de hervorming van het Vlaams Huurgarantiefonds? Ik heb dus al gezegd dat ik momenteel ijverig aan het werk ben, samen met collega Vandeuren, om een herziening van het fonds te kunnen doen. Deze namiddag is er nog eens een opvolgingsvergadering met de administraties, dus zowel het agentschap Wonen-Vlaanderen als het departement Welzijn. Op dat moment zal er ook meer duidelijkheid kunnen komen over de timing. Als ik het dus eventjes zo mag formuleren, uw vraag komt misschien net een week te vroeg. Vanmiddag zullen we dus weten wat de timing zal zijn.

Dan was er de vraag van mevrouw Hostekint welke maatregelen ik verder zal nemen om het aantal uithuiszettingen en de betaalbaarheidsproblemen op de woningmarkt aan te pakken. Mevrouw Hostekint, ook al is het uw vraagstelling, ik wil ook hier de nuance leggen dat het gaat om dreiging met uithuiszetting. Dat is bij deze vraag toch ook wel belangrijk. In 2015-2016 zette ik als minister bevoegd voor de armoedebestrijding in op projecten die mikken op de preventie van uithuiszettingen op de private huurmarkt. Die projecten moesten helpen voorkomen dat kwetsbare huurders op de private huurmarkt uit hun huis worden gezet en mogelijk dakloos zouden worden. Praktijken die CAW's in dit kader ontwikkelden, hadden zeer goede resultaten. Ik heb er dan ook bij collega Vandeuren op aangedrongen om die in te bedden in hun structurele werking. Dat is ook gebeurd. Collega Vandeuren heeft dat ook gedaan. Ik heb dat dus gelanceerd, er waren goede resultaten, de CAW's hebben ook zeer goed meegewerkt. Aangezien de CAW's onder de bevoegdheid van collega Vandeuren vallen, heb ik hem heel vriendelijk gevraagd dat hij dat zou laten opnemen in de structurele werking. Dat is gebeurd, dus hier nogmaals mijn dank aan collega Vandeuren.

Ook in de beleidsbrief Wonen worden er een aantal zaken vermeld. Ik som er een aantal op. Er is de aanpassing van de huursubsidie. Er is ook de uitbreiding van het SVK-woningaanbod. Er is een uitgebreider aanbod aan sociale woningen bij SVK's en dergelijke meer, en er wordt ook blijvend geïnvesteerd in de sociale huurmarkt, om de inkomenszwakke doelgroepen een gepaste huisvesting te kunnen bieden.

De opmerkingen – ik durf het geen kritiek te noemen – die hier zijn gegeven over de werking of de niet-werking van het Huurgarantiefonds deel ik volmondig. Van daar dat we een evaluatie hebben gedaan. Dat hebben we niet alleen gedaan, er is een hele studie aan voorafgegaan. Er waren goede overlegmomenten met minister Vandeuren en we zijn tot een oplossing gekomen. Vanmiddag is er de grote opvolgvergadering en dan weten we ook wanneer we met het nieuwe systeem kunnen starten.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Minister, zoals u zelf zegt, uithuiszettingen zijn altijd een heel complexe problematiek. Het is niet alleen een woonproblematiek, maar ook een financiële, een verslavings-, een psychosociale problematiek. Alle problemen die je kunt verzinnen, hebben er vaak mee te maken. Toch is het een problematiek die veel te weinig aandacht krijgt, omdat het een zo ingrijpende gebeurtenis is voor gezinnen en ook voor kinderen. Er gaat veel te weinig aandacht naartoe omdat het een onzichtbare problematiek is.

Ik veronderstel dat niemand in het parlement – en ik hoop ook van niet – al te maken heeft gekregen met een uithuiszetting. Het is een fenomeen dat onzichtbaar is en dat daarom veel te weinig aandacht krijgt om op te lossen. Het is toch wel godgeklagd dat in zo'n welvarende samenleving als de onze zoveel mensen te maken krijgen met een uithuiszetting.

We kunnen dit niet alleen parkeren bij Welzijn in het totaalplan voor de aanpak. Daar ga ik helemaal mee akkoord. Minister, u zegt dat er deze namiddag een vergadering is en dat er dan meer duidelijkheid zal komen over de timing. Mijn

vraag is dan: de timing van wat precies? Ik heb niet de indruk dat er een gecoördineerde aanpak op stapel staat. Er zijn wel goedbedoelde maatregelen, maar dat is niet voldoende.

Ik geef wel toe, het is echt niet eenvoudig. Niemand zegt dat het gemakkelijk op te lossen is. Ik wil absoluut geen steen gooien, maar er zit duidelijk ergens een weeffout in. Het kan niet alleen worden opgelost met lokale woonpreventie of met maatschappelijk werkers die elk op zich dat probleem te lijf gaan. Minister, u zei dat het systeem van Kortrijk misschien niet de ideale oplossing is. Ik weet dat niet, maar ieder systeem dat op poten wordt gezet en dat goedbedoeld is, is in ieder geval een goed systeem. Het is beter dan niets.

Ik kan me voorstellen dat je als lokaal bestuur wordt geconfronteerd met de gevolgen van uithuiszettingen, die vaak heel schrijnend zijn. Ik kan me voorstellen dat lokale besturen ten einde raad zelf een systeem op poten zetten.

Het gebrek aan aandacht voor deze problematiek begint bij het feit dat er geen cijfers over bestaan. Het kan toch niet zo moeilijk zijn die cijfers te verzamelen. Er zijn goedbedoelde pogingen van de VVSG, er zitten enkele cijfers bij federaal minister van Justitie Geens, maar elke oplossing begint met het kennen van de concrete feiten. We kennen het aantal bedreigingen tot uithuiszetting, maar we weten zelfs niet over hoeveel concrete uithuiszettingen het gaat. We weten niet in hoeveel gevallen het gaat over kinderen. We weten niet wat de precieze oorzaken zijn van de uithuiszetting. Als we het probleem willen aanpakken, zouden we toch een zicht moeten hebben op de cijfers. Dat kan in onze maatschappij toch niet onmogelijk zijn. Op het moment dat we huisdieren tellen, moeten we toch ook in staat zijn om te tellen hoeveel uithuiszettingen er gebeuren in onze Vlaamse samenleving.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Michèle Hostekint (sp-a): Minister, waar ik daarstraks zeer blij was met uw antwoord, ben ik nu toch redelijk ontgoocheld met uw antwoord op deze vraag om uitleg. We kennen inderdaad geen exacte cijfers van uithuiszettingen, er zijn jaarlijks 13.000 gezinnen, ook met kinderen, die dreigen uit hun huis te worden gezet. Hoeveel er dan effectief worden uitgezet, weten we niet. Wat we wel weten, is dat elke uithuiszetting er een te veel is. Als we zien hoeveel dat kost, niet alleen aan de huurder, maar ook aan de verhuurder, wat dat meebrengt aan trauma's, niet alleen voor die gezinnen, maar zeker ook voor die kinderen, dan denk ik dat we het er allemaal over eens zijn dat elke uithuiszetting er een te veel is.

U zegt dat het Huurgarantiefonds nooit heeft gewerkt, en dat we dat allemaal weten, en dat u volmondig onze opmerkingen daarover deelt. Dat is allemaal waar natuurlijk, maar ik ben wel zeer ontgoocheld over uw antwoord. Het zijn vaststellingen die we hier al vier jaar doen.

Al vier jaar zeggen we dat het Huurgarantiefonds niet werkt, dat we het gaan optimaliseren, en dat we het eerst gaan evalueren. Alle begrip dat u het eerst evalueert. Als we een goede maatregel willen nemen, moeten we inderdaad eerst evalueren. Maar ik verwacht geen vaststellingen van een minister. Je kunt een vaststelling doen in het eerste of het tweede jaar van een legislatuur, maar we zijn ondertussen vier jaar verder en we hebben vandaag nog altijd geen oplossingen.

Minister, u zegt dat u ijverig aan het werk bent, maar we starten straks het laatste jaar van de legislatuur. U zegt dat mijn vraag een week te vroeg komt. Mijn vraag komt niet een week te vroeg. Ik zal nu al meteen laten noteren: ik stel ze volgende week gewoon opnieuw en dan komt ze net op tijd. Het is niet mijn vraag die een week te vroeg komt, het is de oplossing die vier jaar te laat komt.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, het Huurgarantiefonds was inderdaad een nobel initiatief, dat nadien jammer genoeg zeer slecht werd geëvalueerd. U werkt eraan. Het is al van in 2015 dat er werd gewaarschuwd dat het fonds niet functioneert. U bent eraan aan het werken, en u kwam recentelijk ook met het Huurdecreet. Het is dan ook belangrijk om uw energie en kracht volop te steken in dat Huurgarantiefonds, om het te evalueren en om hopelijk heel snel met minister Vandeurzen tot oplossingen te komen.

Wat de timing betreft, u hebt gezegd dat er deze namiddag een belangrijke vergadering is gepland. Ik wil aan de commissiesecretaris vragen of het mogelijk is om de timing die deze namiddag wordt afgesproken, naar alle commissieleden terug te koppelen. Dan zullen we allemaal heel tevreden zijn.

Minister, ik heb er in het verleden ook al op gehamerd dat het heel belangrijk is dat er meer energie wordt gestoken in die preventieve begeleiding. Nu zien we dat verhuurders pas kunnen reageren als er al een aantal maanden niet werd betaald, als er al achterstal is geweest. Daar moet meer energie naartoe gaan om heel snel op de bal te kunnen spelen. Ik kijk uit naar het resultaat van de vergadering van deze namiddag.

In Kortrijk is er nu een initiatief opgestart. Het is belangrijk dat we dat opvolgen en het bekijken als een casestudy. Wie weet kunnen we er ook nog uit leren. Ik zou dat dan ook zeker mee verder opvolgen.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Collega's, elke uithuiszetting die we kunnen vermijden, zullen we moeten vermijden. Onze fractie denkt er net hetzelfde over.

Mevrouw Hostekint, u zegt dat elke uithuiszetting er een te veel is. Het zal u misschien verwonderen, maar ik ben het daar niet altijd mee eens. Het hangt ook van de oorzaak af, en dat is ook belangrijk. Niet elke uithuiszetting heeft te maken met betaalbaarheid. Er zijn ook nog andere oorzaken, waar het wel een goede zaak is dat de huurder uit huis wordt gezet. Daar moeten we toch wel een beetje nuance in brengen.

We weten allemaal dat het Huurgarantiefonds niet werkt en niet heeft gewerkt. Mocht het in het verleden wel gemakkelijk zijn geweest, dan had ex-minister Van den Bossche wel een systeem gemaakt dat wel zou hebben gewerkt. Het is wel deze minister die zegt dat uit de evaluatie blijkt dat het niet werkt en dat ze het dan ook zal aanpassen. Dus, mevrouw Hostekint, een beetje nederigheid alstublieft. Er wordt een aanpassing doorgevoerd.

Ik wil nog even wijzen op het initiatief dat de meerderheidsfracties in het parlement hebben genomen, namelijk om de conceptnota van de verzekering gewaarborgd wonen eventueel uit te breiden naar de huurders. Minister, is er ondertussen al een onderzoek opgestart om de verzekering gewaarborgd wonen ook uit te breiden naar huurders? Dat kan ook een tool zijn die uithuiszettingen in de toekomst zou kunnen vermijden.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Engelbosch, als brave, volgzaam regering hebben wij, zoals het hoort, gevolg gegeven aan het initiatief in het parlement. Het Steunpunt Wonen is bezig met een onderzoek naar een verzekering gewaarborgd wonen voor huurders.

Mevrouw Hostekint, ik zal niet herhalen wat de heer Engelbosch heeft gezegd. Ik zat toen ook mee in de meerderheid. Het heeft ongeveer een jaar geduurd voor dat

systeem is uitgewerkt. Het is in werking getreden op 1 januari 2014, en het heeft vanaf dag één niet gewerkt. Er is een systeem uitgewerkt, en daar heeft men – gelukkig maar – de tijd voor genomen, maar het heeft vanaf dag één niet gewerkt.

Moeten we dan zeggen: er was een systeem, het werkte niet, en moeten we dan niks meer doen? Neen, absoluut niet. Wat we hier heel duidelijk zeggen, is dat wij hebben geopteerd – ik denk dat dat de beste aanpak is – voor een gecoördineerde aanpak. Er is een heel begeleidingsproces en het Huurgarantiefonds kan dan als sluitstuk fungeren. Alleen op die manier kan zoiets werken. Anders kan dat gewoon niet.

Als er effectief wordt overgegaan tot een uithuiszetting, is er veel aan voorafgegaan, gesprekken, begeleiding, consultaties en bemiddelingen. Ik ben het met jullie eens, als het dan toch tot een uithuiszetting komt, dan is dat er altijd een te veel, maar de cruciale fout in het Huurgarantiefonds, dat werd opgezet tijdens de vorige legislatuur, was dat er geen gecoördineerde aanpak was tussen enerzijds het begeleidingsproces – noem het woonbegeleiding met alle aspecten daaraan verbonden, een bevoegdheid van minister Vandeuren – en anderzijds het Huurgarantiefonds, een bevoegdheid van mijzelf als minister bevoegd voor Wonen. Die samenwerking verloopt optimaal, niet alleen tussen mij en minister Vandeuren, maar ook tussen de verschillende administraties. Dat is wat er in het verleden verkeerd is gelopen. Er was totaal geen aandacht voor het begeleidingsproces, er was enkel een Huurgarantiefonds. Als het al veel te laat was, kwam de Vlaamse overheid tussen. Dit is een veel betere aanpak.

Mevrouw Hostekint – en misschien ook anderen, dat hoor ik dan straks wel –, u kunt dan wel zeggen dat het allemaal veel te laat komt. Men heeft in het verleden ook een tijdje gewerkt aan een systeem dat vanaf dag één niet heeft gewerkt. Ik ben er zeker van dat dit systeem, waar we inderdaad onze tijd voor hebben genomen om het op een goede manier uit te werken, wel zal werken.

Wat de cijfers betreft, het is inderdaad jammer – misschien is dat niet de juiste woordkeuze in deze problematiek – het zou in ieder geval goed zijn als we een zicht kunnen hebben op de cijfers van het aantal effectieve uithuiszettingen. Nu is het altijd een dreiging met een uithuiszetting. Mevrouw Partyka en anderen die dit hebben aangehaald, ik ben het daar volledig mee eens. Met het nieuwe Huurdecreet, dat twee weken geleden definitief is goedgekeurd door de Vlaamse Regering, kunnen we dat wel.

Wat staat daarin? Een uitspraak van een vrederechter in het kader van een uithuiszetting wordt automatisch doorspeeld aan de OCMW's, zodat die kunnen worden geregistreerd en we nu eindelijk zicht zullen hebben op hoeveel effectieve uithuiszettingen er jammer genoeg in Vlaanderen gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Minister, het laatste wat u zegt, is inderdaad een heel goede zaak. Het is een van de vele goede gevolgen van het Vlaamse Huurdecreet. Ik ga akkoord met wat u zegt: het is niet eenvoudig met een ingreep, en het is een illusie te denken dat we met eenmalige ingrepen alles gaan oplossen.

Collega Engelbosch, ik treed u bij dat de verzekering woonzekerheid misschien in bepaalde gevallen een kleine stap kan zijn naar een zekere oplossing, maar ook niet voor alles. Dat is ook niet de hoofdbedoeling van dat systeem. Misschien moeten we daar in de commissie over enige tijd een korte bespreking aan wijden. Er zullen toch collega's zijn die opvolgvragen willen stellen.

Minister, misschien moeten we samen met de administratie bekijken hoe u dat ziet. Eventueel bespreken we dat totaalplan van aanpak van dak- en thuisloosheid samen met Welzijn. Specifiek voor Wonen kunnen we nagaan hoe het met

de uithuiszettingen zit, en welke maatregelen daarin staan. Die kunnen we samen evalueren. Misschien is dat een nuttigere manier van werken dan allemaal apart vragen te stellen over de stand van zaken.

Michèle Hostekint (sp.a): Minister, er is natuurlijk een totale, gecoördineerde aanpak van heel die problematiek nodig. Daarover zijn we het allemaal eens. We zijn het ook allemaal eens dat zo'n preventiefonds, een Huurgarantiefonds een cruciaal element is. Niet alleen de huurdersorganisatie, niet alleen het middenveld, maar ook de verhuurders zelf zijn vragende partij om zo'n instrument te hebben dat ervoor zorgt dat er niet alleen meer woonzekerheid is voor huurders, maar dat ook henzelf een zekerheid geeft ingeval er betalingsproblemen zouden zijn.

Minister, wat de reden ook is, elke oplossing die kan worden gevonden, is altijd beter dan een uithuiszetting met alle kosten die daarmee gepaard gaan, niet alleen voor de huurder, niet alleen voor de verhuurder, om nog maar te zwijgen van levenslange trauma's die daarmee gepaard gaan.

De cijfers van de effectieve uithuiszettingen kennen we inderdaad niet. We zijn allemaal al langer vragende partij om die cijfers te kennen. Als we weten dat er jaarlijks 13.000 gezinnen worden bedreigd met een uithuiszetting, dan is dat een urgente problematiek, waarmee we niet te lang meer kunnen wachten om er een sluitstuk, een oplossing voor te vinden.

Is die oplossing eenvoudig? Neen. Anders hadden we die al lang gehad. Dat belet niet dat we dringend een oplossing moeten voorleggen. Misschien moeten we hier in de commissie een bespreking organiseren van het plan dak- en thuisloosheid.

Minister, in elk geval zal ik dit blijven opvolgen. Als u zegt dat u deze middag een cruciaal overleg hebt over de problematiek van het Huurgarantiefonds, dan kunt u spoedig een vraag van mij verwachten, tenzij we hier binnen de kortste keren overgaan tot een bespreking van het plan dak- en thuisloosheid.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.